

Protokół

4. posiedzenia II. sesyi VIII. peryodu Sejmu galicyjskiego z dnia 6. października 1904.

Początek o godzinie 11 minut 5 przed południem. 529—534, 539, 540, 542—551, 553, 562—569.

Przewodniczący: Marszałek krajowy JE. Stanisław hr. Badeni.

Sekretarze: Mieczysław Urbański, Kazimierz Lubomirski, Stanisław Mycielski, ks. Wiktor Mazikiewicz.

Obecnych posłów 129.

Ze strony Rządu: c. k. wiceprezydent namiestnictwa Włodzimierz hr. Łoś.

Marszałek konstatuje dostateczną ilość posłów i otwiera posiedzenie.

Marszałek oznajmia, iż protokół trzeciego posiedzenia uważa za przyjęty, gdyż nie wniesiono przeciw niemu żadnych zarzutów.

Sekretarz p. Urbański odczytuje spis petycyj wniesionych po dzień 6. października 1904 roku, które przydzielono następującym komisjom, a mianowicie:

Komisji budżetowej Ls.: 383—385, 388—390, 393, 396, 397, 399, 401—403, 406, 407, 409, 413—415, 416, 417, 421, 423, 426, 427, 431, 437—439, 446, 448—451, 453, 457, 458, 461, 463—465, 468—470, 472, 473, 475, 498—507, 519, 522—527,

Komisji szkolnej Ls. 381, 382, 386, 387, 391, 394, 395, 404, 405, 408, 422, 425, 433—436, 440, 441, 447, 452, 454, 459, 462, 466, 467, 486, 535, 536, 552.

Komisji gminnej Ls. 432, 570.

Komisji petycyjnej Ls.: 445, 456, 541, 561.

Komisji administracyjnej Ls.: 400, 410, 442—444, 474, 478—480, 497, 515—517, 557, 559, 571.

Komisji prawniczej Ls.: 424, 430, 520.

Komisji gospodarstwa krajowego Ls.: 412, 488—496, 521, 528, 558.

Komisji drogowej Ls.: 411, 428, 429, 455, 487, 510—514, 537, 538, 555, 556.

Komisji podatkowej Ls.: 560.

Komisji kolejowej Ls.: 460, 471.

Komisji przemysłowej Ls.: 398.

Komisji solnej Ls.: 508, 509.

Komisji wodnej Ls.: 476, 477, 554.

Wydziałowi krajowemu Ls.: 392.

Po odczytaniu petycji Ls.: 392 gminy m. Ujście solne o zezwolenie na pobieranie opłat gminnych od napojów spirytusowych tudzież piwa i miodu przemawia p. Maiss, popierając tę petycję.

Sekretarz p. Urbański odczytuje spis dalszych petycji, które przydzielono odpowiednim komisjom jak wyżej.

Po odczytaniu petycji Ls. 441 grona nauczycielskiego szkoły wydziałowej męskiej i żeńskiej w Złoczowie o dodatek drożyzniany, przemawia p. Schätzel, popierając tę petycję.

Sekretarz p. Urbański odczytuje spis dalszych petycji, które przydzielono odpowiednim komisjom jak wyżej.

Po odczytaniu petycji Ls. 448 Bagnickiej Emilii w Dyniskach pow. Rawa o dożywotnie zaopatrzenie przemawia p. Mazikiewicz popierając tę petycję.

Sekretarz p. Urbański odczytuje spis dalszych petycji, które przydzielono odpowiednim komisjom jak wyżej.

Po odczytaniu petycji Ls. 471 Kotarskiego Stanisława, prezesa Rady powiatowej w Sanoku i Metzgera Alojzego, tegoż zastępcy, o budowę kolei Dębica-Jasło-Konieczna-Granica węgierska przemawia p. Stapiński, popierając tę petycję.

Sekretarz p. Urbański odczytuje spis dalszych petycji, które przydzielono odpowiednim komisjom jak wyżej.

Po odczytaniu petycji Ls. 472 gminy Sobolowa pow. Bochnia o rozmaite ulgi z powodu klęski posuchy przemawia p. Stapiński, popierając tę petycję, przyczem podnosi zarzuty przeciw jednemu z posłów, który brał udział w rozdzielaniu zapomóg dla ludności włościańskiej dotkniętej zeszłoroczną klęską powodzi.

Marszałek przerywa mowę, zaznaczając, że podnoszenie tego rodzaju zarzutów przy popieraniu petycji jest niewłaściwym, ponieważ regulamin nie dopuszcza przy tem

żadnej dyskusji a przeto oskarżony nie ma możności odparcia zarzutów. Wzywa więc p. Stapińskiego, aby tego na przyszłość zaniechał.

Sekretarz p. Urbański odczytuje petycję Ls. 473 gminy Huta różaniecka powiat Cieszanów o uwolnienie od prestacji szkolnej.

Marszałek udziela głosu p. Stapińskiemu dla poparcia tej petycji.

Przemawia p. Stapiński w sprawie powyższego oświadczenia Marszałka krajowego co do sposobu popierania petycji.

Marszałek przerywa p. Stapińskiemu, oświadczając, że p. Stapiński otrzymał wyłączenie głosu do poparcia pet. Ls. 473, i wzywa mowę, aby stosownie do postanowień regulaminu tylko w tej sprawie przemawiał.

Przemawia p. Stapiński, popierając petycję Ls. 473.

Sekretarz p. Urbański odczytuje spis dalszych petycji, które przydzielono komisjom, jak wyżej.

Po odczytaniu petycji Ls. 519 Towarzystwa „Szkilna Pomoc” w Stanisławowie o zasiłek przemawia p. Huryk, popierając tę petycję.

Sekretarz p. Urbański odczytuje spis dalszych petycji, które przydzielono odpowiednim komisjom, jak wyżej.

Po odczytaniu petycji Ls. 534 Tow. „Ruski instytut dla dziewcząt w Przemyślu” o zapomogę przemawia p. Czechowicz, popierając tę petycję.

Sekretarz p. Urbański odczytuje spis dalszych petycji, które przydzielono odpowiednim komisjom jak wyżej.

Po odczytaniu petycji Ls. 560 Warzeby Macieja z zażaleniem na starostwo w Pilźnie z powodu niesłusznego wymiaru

podatku osobisto-dochodowego przemawia p. Stapiński, popierając tę petycję.

Sekretarz p. Urbanski odczytuje spis dalszych petycyj, które przydzielono odnośnym komisjom jak wyżej.

Po odczytaniu petycji Ls. 561. mieszkańców gm. Jedlicze w sprawie wyboru Rady gminnej w Haliczu, przemawia p. Stapiński popierając tę petycję.

Sekretarz p. Urbanski odczytuje spis dalszych petycyj, które przydzielono odnośnym komisjom jak wyżej.

Po odczytaniu petycji Ls. 570 gminy Wola mielecka i kilkadziesiąt innych o połączenie obszarów dworskich z gminami, przemawia p. Krempa popierając tę petycję.

Sekretarz p. Urbanski odczytuje spis dalszych petycyj, które przydzielono odnośnym komisjom jak wyżej.

Marszałek oznajmia, że wpłynęło 6 wniosków nagłych, a 13 zwykłych i wzywa sekretarzy do odczytania 9 wniosków zwykłych.

Sekretarz p. Urbanski czyta:

Wniosek.

Wysoki sejm raczy uchwalić:

Mieszkańcom powiatu Żywieckiego dotkniętym tegoroczną posuchą, przyznaje się na zakupno żywności i karmy dla bydła bezzwrotną zapomogę w kwocie 100.000 koron.

We Lwowie, dnia 6 października 1904.

Wnioskodawca:
Szwed w. r.

Staruch, Kramarczyk, Szponder, Żardecki, Barabasz, Wilczkiewicz, Krempa, F. Włodek, Oleśnicki, Ostapczuk, Bohaczewski, Korol, Bojko, Mazikiewicz, Effinowicz.

Wniosek

posła Stapińskiego i towarzyszy:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby na sesję sejmową w roku 1905 przygotował i wniósł projekt do ustawy o zaprowadzenie bezpośrednich, powszechnych, równych, bez kuryi wyborów do sejmu krajowego.

We Lwowie, dnia 6. października 1904.

Wnioskodawca:

Jan Stapiński w. r.

Effinowicz, Mazikiawicz, Skolyszewski, Oleśnicki, Krempa, Filip Włodek, Bojko, Korol, Mogilnicki, Huryk, Bohaczewski, Staruch, Ostapczuk, Barabasz.

Wniosek.

Z uwagi na to:

że gminy obowiązane są płacić za dostarczone im przez c. k. Starostwa druki i księgi przeznaczone do celów wojskowych;

że opłacają koszta różnych komisyj również w celach wojskowych przedsięwziętych;

że z tych powodów gminy cierpią, będąc narażone na ponoszenie wydatków w sprawach nie leżących we własnym interesie gminy,

Podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm zechce uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, aby uwolnił gminy od wydatków w gotówce, ponoszonych z polecenia władz, przy współdziałaniu gmin w sprawach wojskowych.

We Lwowie, dnia 6. października 1904.

Wnioskodawca:
Brunieki w. r.

Dr. Władysław Czaykowski, K. Lubomirski, Białoskórski, Bał, Schnell, Starzyński, Brykezyński, Męciński, Mycielski, A. Lubomirski, Stadnicki, M. Urbanski, Onyszkiewicz, Wł. Krański.

Wniosek.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Ustawę

zabraniającą wywożenia choinek czyli drzewek na Boże Narodzenie poza granice Galicyi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

We Lwowie, dnia 4. października 1904

Wnioskodawca:

Ks. Szponder w. r.

Korol, Bohaczewski, Staruch, Traczewski, Wilczkiewicz, Michałowski, Filip Włodek, Krempa, Huza, Bojko, Barabasz, Stapiński, Szwed, Mazikiewicz, Michalski, Buynowski.

Wniosek.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby wdrożył układy z c. k. Rządem o oddanie kopalni soli i warzelnii galicyjskich w zarząd, alho też dzierżawę kraju — z ustanowieniem warunków, które ani nie uszczuplałyby dochodu skarbu państwa z tychże kopalni i warzelnii, ani też nie naruszały urządzeń monopolu solnego.

O wyniku tych układów złoży Wydział krajowy Sejmowi sprawozdanie wraz z odpowiedniami wnioskami.

We Lwowie, dnia 6. października 1904.

Wnioskodawca:

Teofil Merunowicz w. r.

Maryewski, Głabiński, Buynowski, Lipiński, Maiss, Jahl, Tarnawski, Loewenstein, Bednarski, Vayhinger, Łazarski, Rayski, Małachowski, Huza, Wiśniewski, Michałowski, Michalski, Fruchtmann.

Wniosek.

W dniu 25. lipca b. r. nawiedził miasto Sokółów w powiecie kolbuszowskim pożar, który obrócił w perzynę 581 budynków mieszkalnych i przeszło 600 budynków gospodarczych wraz z całą krescencyą

i zapasami. Spłonął także kościół parafialny, Wikarówka, Sąd, Urząd podatkowy i Urząd gminny. Około 3.800 osób pozostało bez dachu i mienia. Wobec tak wielkiej klęski

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Gminie Sokółów udziela się bezprocentowej pożyczki w kwocie 100.000 koron.

Lwów, dnia 4. października 1904.

Wnioskodawca:

Tyszkiewicz w. r.

Struszkiewicz, A Skrzyński, Hupka, Stądnieki, Górski, A. Lubomirski, Mars, Rapoport, Wodziecki, Sękowski Gnoński, Wł. L. Jaworski, Götz, St. Tarnowski, K. Bardeni, Bobrzyński, Zdz. Włodek.

Wniosek

o zmianie ustawy o kulezykowaniu świń.

Z uwagi, że nstawa o kulezykowaniu świń jest dla ludności wogóle uciążliwą,

z uwagi, że ona obciąża i tak już obciążone budżety gminne przez konieczne podwyższenie wynagrodzenia osób powołanych do prowadzenia katastru świń — wreszcie

z uwagi, że jeżeli kulezykowanie świń przeznaczonych do handlu — może być poniekąd usprawiedliwione, to przeciwnie kulezykowanie świń hodowlanych dla potrzeb gospodarskich jest tylko niepotrzebnym ciężarem właścicieli świń, stawiamy wniosek;

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm wzywa c. k. Rząd, aby wydał wyjaśnienie do ustawy o kulezykowaniu świń w tym kierunku, że kulezykowane mają być świny idące do handlu, zaś nie należy kulezykować nierogacizny, nie idącej na sprzedaż.

We Lwowie, dnia 6. października 1904.

Wnioskodawca:

Wilczkiewicz w. r.

Korol, F. Włodek, Traczewski, Oleśnicki, Krempa, Bohaczewski, Szponder, Staruch,

Huza, Michałowski, Buynowski, Szwed, Barabas, Kramarczyk.

Sekretarz p. Mycielski czyta:

W n i o s e k.

Wysoki Sejmie!

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się e. k. Rząd, by w Tarnowie założył w najbliższym czasie Seminarjum nauczycielskie żeńskie.

We Lwowie, dnia 6. października 1904.

Wnioskodawca:

Vayhinger w. r.

Filip Włodek, Bojko, Żardecki, Fruchtmann, Rayski, Krempa, Huza, Buynowski, Wiśniewski, Tomaszewski, Michałowski, Maiss, Stapiński, Miebalski.

W n i o s e k.

Wysoki Sejm uchwali dołączoną tutaj pod / ustawę, nadającą gminie król. stoł. miasta Lwowa prawo poboru opłat gminnych od spadków na rzecz miejscowego funduszu ubogich.

We Lwowie, dnia 6. października 1904.

Wnioskodawca:

Małachowski w. r.

Tomaszewski, Jabłoński, Bednarski, Tarnawski, Vayhinger, Lipiński, Fruchtmann, Łazarski, Merunowicz, Żardecki, Rayski, Rutowski, Loewenstein, Huza, Wiśniewski, Syrczyński, Michałowski, Michalski, Głabiński, Maiss, Schätzel, Maryewski, Buynowski.

U s t a w a

z dnia . . . . . nadająca gminie król. stoł. miasta Lwowa prawo poboru opłat gminnych od spadków na rzecz miejscowego funduszu ubogich.

Zgodnie z uchwałą Sejmu mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

§. 1.

Gminie król. stoł. miasta Lwowa nadaje się prawo poboru na rzecz miejscowego funduszu ubogich opłat gminnych od spadków, których czysta wartość przewyższa kwotę 1.000 K.

§. 2.

Opłacie gminnej podlega każdy spadek, do którego pertraktacyi według ogólnych prawideł o kompetencyi sądów, powołany jest sąd z siedzibą urzędową we Lwowie, jeżeli spadkodawca zamieszkały był we Lwowie.

§. 3.

Wysokość opłaty gminnej nstanawia się jak następuje:

a) przy przeniesieniach, które podlegają 1% opłacie rządowej:

	od kwoty powyżej	
1.000 K do	5.000 K	0·25%
5.000 " "	10.000 " "	0·30%
10.000 " "	15.000 " "	0·35%
15.000 " "	20.000 " "	0·40%
20.000 " "	25.000 " "	0·45%
25.000 " "	30.000 " "	0·50%
30.000 " "	35.000 " "	0·55%
35.000 " "	40.000 " "	0·60%
40.000 " "	45.000 " "	0·65%
45.000 " "	50.000 " "	0·70%
50.000 " "	60.000 " "	0·75%
60.000 " "	70.000 " "	0·80%
70.000 " "	80.000 " "	0·85%
80.000 " "	90.000 " "	0·90%
90.000 " "	100.000 " "	0·95%
100.000 " "	150.000 " "	1·00%
150.000 " "	200.000 " "	1·10%
200.000 " "	250.000 " "	1·20%
250.000 " "	300.000 " "	1·30%
300.000 " "	350.000 " "	1·40%
350.000 " "	i wyżej	1·50%

b) przy przeniesieniach, które podlegają 4% opłacie rządowej:

	od kwoty powyżej	
1.000 K. do	5.000 K.	0·50%
5.000 " "	10.000 " "	0·60%
10.000 " "	15.000 " "	0·70%

		od kwoty powyżej	
15.000	" "	20.000	" 0·80 ^o / _o
20.000	" "	25.000	" 0·90 ^o / _o
25.000	" "	30.000	" 1·00 ^o / _o
30.000	" "	35.000	" 1·10 ^o / _o
35.000	" "	40.000	" 1·20 ^o / _o
40.000	" "	45.000	" 1·30 ^o / _o
45.000	" "	50.000	" 1·40 ^o / _o
50.000	" "	60 000	" 1·50 ^o / _o
60.000	" "	70.000	" 1·60 ^o / _o
70.000	" "	80.000	" 1·70 ^o / _o
80.000	" "	90.000	" 1·80 ^o / _o
90.000	" "	100.000	" 1·90 ^o / _o
100.000	" "	150.000	" 2·00 ^o / _o
150.000	" "	200.000	" 2 20 ^o / _o
200.000	" "	250.000	" 2·40 ^o / _o
250.000	" "	300.000	" 2·60 ^o / _o
300.000	" "	350.000	" 2·80 ^o / _o
350.000	" i wyżej	"	3·00 ^o / _o

c) przy przyniesieniach, które podlegają 8°/_o opłacie rządowej:

		od kwoty powyżej	
1.000 K. do	5.000 K.	1·00 ^o / _o	
5.000	" "	1·20 ^o / _o	
10.000	" "	1·40 ^o / _o	
15.000	" "	1·60 ^o / _o	
20.000	" "	1·80 ^o / _o	
25.000	" "	2·00 ^o / _o	
30.000	" "	2·20 ^o / _o	
35.000	" "	2·40 ^o / _o	
40.000	" "	2·60 ^o / _o	
45.000	" "	2·80 ^o / _o	
50.000	" "	3·00 ^o / _o	
60.000	" "	3·20 ^o / _o	
70.000	" "	3·40 ^o / _o	
80.000	" "	3·60 ^o / _o	
90.000	" "	3·80 ^o / _o	
100.000	" "	4·00 ^o / _o	
150.000	" "	4·40 ^o / _o	
200.000	" "	4·80 ^o / _o	
250.000	" "	5·20 ^o / _o	
300.000	" "	5·60 ^o / _o	
350.000	" i wyżej	"	6·00 ^o / _o

§. 4.

Jeżeli do spadku należy obok majątku nieruchomego, położonego w obrębie miasta Lwowa, także majątek położony poza jego

obrębem, wówczas opłacie gminnej podlega tylko czysta wartość majątku nieruchomego, położonego w obrębie miasta Lwowa.

Należący do spadku ruchomy majątek podlega opłacie gminnej bez względu na to, czyli znajduje się w obrębie miasta Lwowa lub poza jego obrębem.

§. 5.

Długi, ciężące na majątku nieruchomym położonym poza obrębem miasta Lwowa, a w ten sposób ubezpieczone, że reszta spadku za te długi prawnie nie odpowiada, nie mają żadnego wpływu na obliczenie wartości reszty czystego spadku.

Długi natomiast, za które prawnie odpowiada cała spuścizna, należy potrącić przy obliczeniu wartości czystego spadku chociażby ciążyły na nieruchomości, położonej poza obrębem miasta Lwowa.

§. 6.

Jeśli spadkodawca zapisze datek dobrowolny na rzecz miejscowego funduszu ubogich lub miejskich zakładów dobroczynności i gmina miasta Lwowa datek ten przyjmie, wówczas należy go potrącić z przypadającej od spadku opłaty gminnej.

§. 7.

Wymiaru opłaty gminnej dokonywać będą podług postanowień niniejszej ustawy i przy analogicznem zastosowaniu przepisów, ustaw i rozporządzeń dla rządowych należności prawnych, te same władze, które powołane są do wymiaru rządowej należności prawnej od przeniesienia własności na wypadek śmierci.

§. 8.

Uiszczenie wymierzonej opłaty gminnej ma nastąpić bezpośrednio w kasie gminy król. stoł. miasta Lwowa za urzędowem potwierdzeniem odbioru.

Od opłaty nieuiszczonej w przeciągu dni 30 po doręczeniu wymiaru względnie nakazn zapłaty, przypada 5°/_o prowizya zwłoki, licząc od dnia następnego po upływie powyższego terminu.

Opłaty gminne, nie przewyższające kwoty 2 koron, tudzież ułamki poniżej 2 koron, wolne są od prowizyi zwłowi.

§. 9.

Przymusowego ściągania nieuiszczonych opłat gminnych dokonywać mają podług przepisów o egzekucyjnem ściąganiu rządowych należitości prawnych te same władze, które powołane są do przymusowego ściągania tych ostatnich opłat.

§. 10.

Opłatom z tytułu tej ustawy przypadającym, służy pod względem ustawowego prawa zastawu takie samo pierwszeństwo, jak należitościom prawnym rządowym od spadku wymierzonym.

§. 11.

Jeżeli spadkodawca zmarł przed wejściem w życie niniejszej ustawy, a postępowanie spadkowe otwarto dopiero po ogłoszeniu tej ustawy, wówczas spadek wolny jest od opłaty gminnej.

§. 12.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

§. 13.

Wykonanie niniejszej ustawy poruczam Moim Ministrom spraw wewnętrznych, skarbu i sprawiedliwości.

Marszałek oznajmia, że pierwsze czytanie odczytanych wniosków umieści na porządku dziennym jednego z najbliższych posiedzeń.

Przemawia p. Stadnicki i stawia formalny wniosek, aby przydzielone komisji gospodarstwa krajowego petycyje, a mianowicie petycyje Ls. 148, 304, 310, 312 i 322 odstąpić komisji podatkowej; a petycyje Ls. 245 komisji budżetowej.

Izba uchwała bez rozprawy powyższy formalny wniosek p. Stadnickiego, głosując oddzielnie nad petycyjami Ls. 148, 304, 310, 312 i 322 oraz nad petycyją Ls. 245.

Izba przystępuje do porządku dziennego, którego punktem pierwszym jest:

Pierwsze czytanie wniosku posła Rayskiego o wyznaczenie dożywotniej dotacyi dla wdowy po ś. p. Tedeuszu Romanowiczu, byłym członku Wydziału krajowego.

Przemawia p. Rayski uzasadniając swój wniosek, a pod względem formalnym wnosi na odesłanie tego wniosku do komisji budżetowej.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek.

Następuje:

Pierwsze czytanie wniosku posła Tomaszewskiego z projektem ustawy o poborze opłat od majątków podlegających należitości ekwiwalentowej na rzecz funduszu szkolnego krajowego.

Przemawia p. Tomaszewski uzasadniając swój wniosek, a pod względem formalnym wnosi na odesłanie tego wniosku do komisji podatkowej.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek.

Następuje:

Pierwsze czytanie wniosku p. Tomaszewskiego w sprawie udzielenia nauczycielom ludowym zaliczek zwrotnych na płace.

Przemawia p. Tomaszewski uzasadniając swój wniosek, a pod względem formalnym wnosi na odesłanie tego wniosku do komisji szkolnej.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek.

Następuje:

Pierwsze czytanie wniosku p. Mieczysława Urbańskiego, w sprawie udzielenia bezprocentowych pożyczek powiatom i gminom na zakładanie warsztatów dachówek cementowych.

Przemawia p. Mieczysław Urbański, uzasadniając swój wniosek, a pod względem formalnym wnosi na odesłanie tego wniosku do komisji budżetowej.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek.

Następuje:

Pierwsze czytanie wniosku p. Witosławskiego w sprawie zniesienia rampy kolejowej obok dworca kolei w Kołomyi.

Marszałek udziela głosu dla uzasadnienia wniosku p. Witosławskiemu.

P. Witosłowski nieobecny w Izbie.

Marszałek zapytuje, czy w nieobecności wnioskodawcy, nie zechce który z członków Izby podpisanych na wniosku, postawić w tej sprawie formalnego wniosku.

Przemawia p. Małachowski, jako podpisany na wniosku i stawia formalny wniosek na odesłanie powyższego wniosku p. Witosławskiego do komisji kolejowej.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek formalny p. Małachowskiego.

Następuje:

Pierwsze czytanie wniosku p. Witosławskiego w sprawie założenia seminarium nauczycielskiego żeńskiego w Kołomyi.

Marszałek udziela p. Witosławskiemu głosu dla uzasadnienia tego wniosku.

P. Witosłowski nieobecny w Izbie.

Marszałek zapytuje, czy w nieobecności wnioskodawcy nie zechce który z podpisanych na wniosku członków Izby postawić w tej sprawie formalnego wniosku.

Przemawia p. Małachowski jako podpisany na wniosku i stawia formalny wniosek na przekazanie tego wniosku p. Witosławskiego komisji szkolnej.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek formalny p. Małachowskiego.

Następuje:

Pierwsze czytanie wniosku p. Merunowicza w sprawie odkupienia a względnie objęcia przez kraj domen i lasów państwo-

wych, tudzież dóbr funduszowych w Galicyi.

Przemawia p. Merunowicz uzasadniając swój wniosek, a pod względem formalnym wnosi na odesłanie tego wniosku do komisji gospodarstwa Krajowego.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek.

Następuje:

Pierwsze czytanie wniosku p. Fruchtmanna o założenie w Stryju wyższej szkoły realnej i seminarium nauczycielskiego żeńskiego z językiem wykładowym polskim.

Przemawia p. Fruchtmann uzasadniając swój wniosek, a pod względem formalnym wnosi na odesłanie tego wniosku do komisji szkolnej.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek.

Następuje:

Wybór uzupełniający jednego członka komisji agrarnej i dwóch członków komisji podatkowej.

Marszałek zaprasza do komisji skrutacyjnej pp. Tyszkiewicza, Effinowicza i Huzę i wzywa posłów do oddania kartek.

Posłowie oddają kartki.

Następuje:

Sprawozdanie Wydziału krajowego o udzieleniu obszarowi dworskiemu w Przecławiu koncesyi do pobierania opłat mytniczych od przewozu przez rzekę Wisłokę w Przecławiu.

Sprawozdawca p. Dąbski odczytuje sprawozdanie Wydziału krajowego zakończone projektem następującej uchwały:

U c h w a ł a

o udzieleniu obszarowi dworskiemu w Przecławiu koncesyi do pobierania opłat mytniczych od przewozu przez rzekę Wisłokę w Przecławiu.

Art. I.

Na przeciąg lat pięciu od wejścia w wykonanie tej uchwały nadaje się obszarowi dworskiemu w Przeclawiu powiatu Mieleckiego, prawo do pobierania myta od przewozu przez rzekę Wisłokę w Przeclawiu, pod warunkiem utrzymywania przedmiotu omyconego w dobrym stanie, własnym kosztem, z zastrzeżeniem, że analogicznie do postanowień zawartych w §. 38. ust. 12. ustawy drogowej z dnia 5. lipca 1897, (Dz. ust. kr. Nr. 43), w razie niedopełnienia powyższego warunku, uprawniony będzie Wydział powiatowy do objęcia, za zgodą politycznej władzy powiatowej, przedmiotu omyconego w bezpośredni zarząd na koszt i niebezpieczeństwo obszaru dworskiego w Przeclawiu.

Art. II.

Oplatę myta pobierać należy według następującego wymiaru:

a) od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu 6 (sześć) h.;

b) od każdej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu, od bydła pędzonego ciężkiego i koni wierzchowych 4 (cztery) h.;

c) od każdej sztuki bydła pędzonego drobnego 2 (dwa) h.;

d) od jednej osoby, wyjąwszy woźnicę przy zaprzęgu i wierzchem jadącego 2 (dwa) h.

Konie, woły, krowy, muły, osły, należą do bydła ciężkiego, zaś cielęta, źrebięta, owce, kozy i świnie do drobnego.

Od bydła niesionego lub wiezionego wozem nie opłaca się żadnej należności.

Zwierzęta, które są i przy matkach idą, są wolne od wszelkiej opłaty mytniczej.

Art. III.

Przy poborze myta mają być zastosowane ogólne przepisy o uwolnieniu od opłaty myta lub o znizeniu tejże.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, Izba przystępuje więc do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca wnosi przejęcie tej uchwały en bloc.

Izba uchwała przyjęcie powyższej uchwały en bloc, poezem w oddzielnem głosowaniu uchwała cały projekt uchwały en bloc.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania bez czytania, uchwała Izba powyższy projekt uchwały w trzecim czytaniu bez czytania.

Następuje:

Sprawozdanie Wydziału krajowego o wyborze posła na Sejm krajowy z kuryi gmin wiejskich powiatu czortkowskiego.

Sprawozdawca p. Wereszczyński wnosi:

Wysoki Sejm raczy wybór Pana Dra Stanisława Rudrofa, na posła z kuryi gmin wiejskich powiatu czortkowskiego, uznać za ważny.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie Wydziału krajowego o wyborze posła na Sejm krajowy z kuryi gmin wiejskich powiatu podhajeckiego.

Sprawozdawca p. Wereszczyński wnosi:

Wysoki Sejm raczy wybór p. Edmunda Lityńskiego na posła z kuryi gmin wiejskich powiatu podhajeckiego uznać za ważny.

Przemawia p. Korol.

Po zamknięciu rozprawy, przemawia p. sprawozdawca.

Izba uchwała wniosek Wydziału krajowego o uznanie za ważny wybór p. Edmunda Lityńskiego na posła z kuryi gmin wiejskich powiatu podhajeckiego.

Następuje :

Sprawozdanie Wydziału krajowego o wyborze posła na Sejm krajowy z kuryi gmin wiejskich powiatu horodeńskiego.

Sprawozdawca p. Wereszezyński wnosi :

Wysoki Sejm raczy wybór p. Antoniego Teodorowicza na posła z kuryi gmin wiejskich powiatu horodeńskiego uznać za ważny.

Przemawia p. Mogilnicki.

Po zamknięciu rozprawy przemawia p. sprawozdawca.

Izba uchwała wniosek Wydziału krajowego, na uznanie wyboru p. Antoniego Teodorowicza, na posła z kuryi gmin wiejskich powiatu horodeńskiego za ważny.

Następuje :

Sprawozdanie Wydziału krajowego o wyborze posła na Sejm krajowy z kuryi gmin wiejskich powiatu borszczowskiego.

Sprawozdawca p. Wereszezyński wnosi :

Wysoki Sejm raczy wybór p. Mieczysława hr. Borkowskiego na posła z kuryi gmin wiejskich powiatu borszczowskiego uznać za ważny.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje :

Sprawozdanie Wydziału krajowego o wyborze posła na Sejm krajowy z kuryi gmin wiejskich powiatu lwowskiego.

Sprawozdawca p. Wereszezyński wnosi :

Wysoki Sejm raczy wybór p. Teofila Merunowicza na posła z kuryi gmin wiejskich powiatu lwowskiego uznać za ważny.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Marszałek wzywa p. Tyszkiewicza do zdania sprawy z wyniku skrutynium wyboru jednego członka komisji dla reform

agrarnych i dwóch członków komisji podatkowej.

P. Tyszkiewicz zdaje sprawę z wyniku skrutynium.

Głosowało 84 posłów. Absolutna większość 43. Przy wyborze jednego członka komisji dla reform agrarnych otrzymał p. Płocki 84 głosów, a przy wyborze dwóch członków komisji podatkowej otrzymali pp. Oleśnicki i Skałkowski po 84 głosów.

Marszałek stwierdza powyższy rezultat wyboru.

Marszałek udziela głosu p. Włodkowi Zdzisławowi w sprawie osobistej.

Przemawia p. Włodek Zdzisław w sprawie osobistej.

Marszałek oznajmia, że ma zamiar zamknąć posiedzenie i wzywa sekretarzy do odczytania złożonych nagłych wniosków i interpelacyj.

Sekretarz p. Urbański czyta :

W n i o s e k n a g ł y.

Wysoki Sejmie!

W dniu 3. b. m. miasteczko Toporów, w powiecie brodzkim, zostało nawiedzone klęską pożaru. Spłonęło 111 realności z 300 budynków, 1400 osób, należących do 194 rodzin, zostało bez dachu, a wartość zniszczonych ziemiopłodów, ruchomości i budynków, dochodzi 1 miliona koron.

Szybka i wydatna pomoc jest niezbędną, tem bardziej, że pogorzeley ponieśli już w roku bieżącym dotkliwą stratę z powodu posuchy.

Podpisani zatem wnoszą :

Wysoki Sejm raczy uchwalić :

Pogorzelaom miasteczka Toporowa w powiecie brodzkim, przyznaje się zapomogę z funduszków krajowych w kwocie 2000 koron.

Lwów dnia 4. października 1904.

Wnioskodawca:

Sala

Schnell, Gnoiński, Pawlikowski, Jan Urbański, Sozański, Tadeusz Cieński, Lipiński, Tarnowski, Białoskórski, Kozłowski, Traczewski, Wincenty Krainiński, Garapich, Baworowski, Vivien, Krzysztofowicz, Niezabitowski, Wurst, Merunowicz, Vayhinger, Płocki, Syroczyński.

Przemawia p. Sala, nzasadniając nagłość tego wniosku, a pod względem formalnym wnosi na przekazanie tego wniosku komisji budżetowej.

Izba uchwała bez rozprawy nagłość wniosku, a oddzielnie i bez rozprawy uchwała przekazanie tego wniosku komisji budżetowej.

Sekretarz p. Urbański czyta:

Wniosek nagły.

posła Stapińskiego i towarz.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm Królestwa Galicyi z W. Ks. Krakowskiem wzywa c. k. Rząd, aby odnośnie do obcych poddanych, a w szczególności wobec wychodźców z granic Rosyi, przestrzegal ściśle obowiązujących ustaw.

Wnioskodawca:

Stapiński.

Bojko, Filip Włodek, Tomaszewski, Wiśniowski, Szwed, Buynowski, E. Michałowski, Maiss, Rutowski, Schätzel, Dr. Łazarzski, Fruchtmann, Szpoder, Rayski, Michalski.

Przemawia p. Stapiński, uzasadniając nagłość wniosku, którą Izba bez rozprawy uchwała.

P. Stapiński przemawia, uzasadniając sam wniosek, a pod względem formalnym wnosi na odesłanie tego wniosku do komisji prawnej.

Izba uchwała bez rozprawy odesłanie tego wniosku do komisji prawnej.

Sekretarz p. Mazikiewicz czyta:

Wniosek nagły.

W powiecie rawskim były w b. r. następujące pożary:

		gospod.	szkoda	ubezpr.
18/1	Szczepiatynie	22	18.700 K.	10.540 K.
6/5	Rzeczycy pierwszy raz	25	62.988 „	31.870 „
21/8	Rzeczycy drugi raz	12	17.475 „	9.900 „
9/6	Dziwięcierzu	12	26.160 „	3.000 „
14/7	Domaszowie	4	3 700 „	700 „
21/8	Uhnowie	13	21.000 „	11.600 „

ogólna szkoda 149.523 K. 67.620 K.

Obliczenie powyższej szkody zrobiło c. k. Starostwo, a z tego obliczenia widać, że ogólna szkoda, wynikła z pożarów w bieżącym roku wynosi po potrąceniu premii asekuracyjnej 81.903 K. Z uwagi, że z wyjątkiem tylko dwóch pożarów, które miały miejsce w pierwszej połowie b. r. wszystkie inne były podczas żniw lub po żniwach — zważywszy, że ludność dotknięta pożarem stoi bezradnie wobec nadchodzącej zimy, podpisani stawiają wniosek:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Przyznaje się gminom dotkniętym przez pożary bezzwłoczną zapomogę w stosownej wysokości.

Pod względem formalnym proszę odesłać do komisji budżetowej.

Wnioskodawca:

Mazikiewicz.

Korol, Staruch, Bobaczewski, Oleśnicki, Bojko, Barabasz, Maiss, Stapiński, Buynowski, Włodek, Szpoder, Wilczkiewicz, Effinowicz.

Przemawia p. Mazikiewicz, uzasadniając nagłość wniosku, którą Izba bez rozprawy uchwała, a następnie wnosi p. Mazikiewicz na przekazanie wniosku komisji budżetowej, który to formalny wniosek Izba bez rozprawy uchwała.

Sekretarz p. Mazikiewicz czyta:

Wniosek nagły.

Dnia 3. b. m. nawiedził miasto Toporów wielki pożar. W przeciągu czterech go-

dzin spłonęło 111 domów, tak, że 194 rodzin, liczących około 1400 dusz, pozostało bez dachu: Stracili cały swój majątek, bo o ratunku nie mogła być mowa. Ażeby dopomóc tym biednym ludziom w ich nieszczęściu, stawiam wniosek:

Wysoki Sejm raczy łaskawie pogorzelnicom Toporowa udzielić swojej pomocy w odpowiedniej wysokości.

W sprawie formalnej proszę o odesłanie do komisji budżetowej.

Wnioskodawca:
Effinowicz.

Korol, Oleśnicki, Wilezkiewicz, Szwed, Staruch, Barabasz, Bohaczewski, Glidziuk, Mazikiewicz, Włodek, Ostapeczuk, Bojko, Stapiński, Krempla.

Przemawia p. Effinowicz, uzasadniając nagłość wniosku, a pod względem formalnym wnosi na przekazanie wniosku komisji budżetowej.

Sekretarz p. Mazikiewicz czyta:

Wniosek nagły
ks. Bohaczewskiego i tow. w sprawie udzielenia pogorzelnicom gminy Jaktorów powiatu przemysłańskiego bezzwrotnej zapomogi 1.000 K z funduszków krajowych.

Dnia 23. lipca r. b. nawiedził gminę Jaktorów powiatu przemysłańskiego ogień, który w krótkim czasie zniszczył do ena 35 gospodarstw, bo nawet narzędzia gospodarcze, jak również odzież i bieliznę a nawet kilka sztuk bydła i nierogacizny padło ofiarą rozszalałego żywiołu, wskutek czego 35 rodzin zostało bez odzieży, dachu i chleba. O ratunku nie było mowy, bo wszyscy gospodarze byli na żniwach w polu. Ze względu że już przedtem dnia 3. listopada 1903 nawiedził tę gminę pożar, który wtedy zniszczył 16 gospodarstw, podpisani proszą:

Wysoki Sejm raczy pogorzelnicom gminy Jaktorów, powiatu przemysłańskiego, 1000 K bezzwrotnej zapomogi z funduszków krajowych udzielić.

Wnioskodawca:
Bohaczewski.

Effinowicz, Stapiński, Szponder, Bojko, Ostapeczuk, Krempla, Włodek, Korol, Glidziuk, Oleśnicki, Barabasz, Wilezkiewicz, Staruch, Mazikiewicz.

Przemawia p. Bohaczewski, uzasadniając nagłość wniosku, a pod względem formalnym wnosi na przekazanie tego wniosku komisji budżetowej.

Izba uchwała bez rozprawy nagłość wniosku, a oddzielnie przekazanie tegoż wniosku komisji budżetowej.

Sekretarz p. Mazikiewicz czyta:

I n t e r p e l a c y a

do Wysokiego e. k. Rządu p. ks. Bohaczewskiego i tow. w sprawie regulacji rzeki Świcy w Hoszowie i Książoluce, doliniańskiego powiatu.

Rzeka Świca robi straszne spustoszenia i szkody w każdej wsi doliniańskiego powiatu gdzie przepływa. We wsi Hoszowie łamie ta rzeka raz wraz brzegi i za krótki czas opuści swoje koryto i pójdzie we wieś. Wysoki e. k. Rząd nie może tu uniewinniać się brakiem pieniędzy, bo na Świcę przyznano ustawą z r. 1901 sumę 200.000 koron rocznie. Byli inżynierowie wodni uznali, że w Hoszowie po 3 km. wzdłuż konieczną i pilną jest potrzebą zabezpieczyć Świcę i wypracowali plan tego, ale plan ten spłoniem błogosławionych...

We wsi Książoluce rzeka Świca rwie i zabiera grunta tak, że wskutek tego znachodzi się tam 400 morgów szutrowisk, nieużytków. Wprawdzie rzeka Świca w Książoluce idzie po za wsią, jednakże zmienia koryto tak, że teraz znachodzi się koryto rzeki gdzie jeszcze niedawno były uprawne grunta. W każdym wypadku gdy wyleje, zalewa jedną część wsi i to chaty i same najlepsze ogrody i orne pola. Szczególnie niebezpieczną jest Świca w 3 punktach, a to „na Łubach”, „na Małypowij poniżej Kibla” i „we wsi” gdzie skręca i gdzie każdej chwili może się przerwać i całą wieś zniszczyć i zalać.

Dlatego podpisani zapytują: Dlaczego wysoki c. k. Rząd nie przedsięwzięnie żadnych kroków, ażeby w każdej wsi powiatu doliniańskiego, gdzie Świeca przepływa, a specjalnie w Hoszowie i Kniażołuce brzegi tej groźnej rzeki ubezpieczyć, ludność od niechybnej ruiny i zagłady ochronić?

Interpelant:
Bohaczewski.

Szponder, Korol, Wilczkiewicz, Staruch, Włodek, Krempa, Bojko, Oleśnicki, Barabasz, Stapiński, Mazikiewicz, Elfinowicz, Ostapczuk, Glidziuk.

I n t e r p e l a c y a

do c. k. Rządu posła Starucha i tow. w sprawie nieprawnego wywłaszczenia Andrija Benswiata i Mychajła Somera ze strony dworu w Chrewcie, powiatu liskiego.

W skład realności objętej l. 186 księgi gruntowej gminy katastralnej Chrewt, w e. k. sądzie powiatowym w Lutowiskach prowadzonej, wchodzi między innymi następujące parcele, a mianowicie pod budowę l. kat. 94, 95, zarazem parcele gruntowe 1419, 1423, 1424, 1425, 1426, 1427, 1428, 1429. Za właściciela powyższej realności zaintabulowani zostali na podstawie kontraktu kupna sprzedaży z daty Sanok 19. lipca 1903 niejaacy Szymon Najsztajn i Chaim Najsztajn. W ten sposób przedstawia się kwestya tabularnej własności wyżej wyliczonych parcel gruntowych. Faktycznie jednak całkiem inaczej przedstawia się kwestya własności tych parcel, bo prawdziwymi i wyłącznymi właścicielami tych parcel są Andrzej Benswiat i Mychajło Sommer, rolnicy w Chrewcie, a to na podstawie zasiedzenia. Specjalnie od wieków, bo jeszcze za czasów poddaństwa i pańszczyzny aż po dzień dzisiejszy, powyższe parcele posiadają i używają Andrzej Benswiat i Mychajło Somer, a przedtem ich ojcowie i dziadowie w ten sposób, że w chałtach na tych gruntach się znajdujących z rodziną mieszkają, na gruntach ornych orzą i sieją, żniwa zbierają albo bydło pasą i inne akta posiadania wykonują. Robi

się to dlatego, że stosunki pańszczyzniane dotychczas w Chrewcie nie zostały uregulowane.

Od dawien dawna aż po dziś Andrzej Benswiat i Mychajło Somer wykonywali przez pełnych 6 dni w tygodniu na rzecz dwora w Chrewcie „roboty“, a robotę tę wykonywali tylko dlatego, że jako prostaczkowie odejści od reszty wsi i świata wysokimi górami wierzyli w tę wersję, która w Chrewcie krążyła, że, ponieważ ich ojcowie w dniu ogłoszenia manifestu kasującego pańszczyznę z łanów dworskich nie ustąpili, lecz do wieczora tegoż dnia pańszczyznę dalej odrabiali, dlatego Andrzej Benswiat i Mychajło Somer jako ich następcy dalej pańszczyznę odrabiać muszą. Nowo nabywcy realności l. kat. 186 księgi gruntowej Chrewt dokładnie znali, że te grunta od wieków znachodzą się w posiadaniu Andrzeja Benswiata i Somera, a tylko ich własność hipotecznie nie jest przeprowadzona, dlatego tę okoliczność uwzględnili przy oznaczeniu ceny kupna nabytej realności, bo ułożyli się ze sprzedawcą Zasanie ad Chrewt, że od kontraktowej ceny kup a powody potrącili sobie i zatrzymali u siebie kwotę 10.000 koron, która tylko wtedy ma się wypłacić, gdy wyrugują Andrzeja Benswiata i Mychajła Somera z ich ojcowizny, a teraz wytoczyli Simon Najsztajn i Chaim Najsztajn Andrijowi Benswiatowi i Mychajłowi Somerowi przed sądem w Sanoku do l. 169/4 spór o oddanie tych parcel i zachodzi obawa, że Andrij Benswiat i Mychajło Somer zostaną wyrzuceni z gruntów, które były w posiadaniu ich ojców i dziadów. Ażeby temu zapobiedz wnosimy interpelację: Czy gotów c. k. Rząd w tę sprawę wglądać i nieuregulowane stosunki tabularne w Chrewcie powiatu liskiego uregulować?

Staruch
Interpelant.

Stapiński, Barabasz, Huryk, Krempa, Szponder, Mazikiewicz, Szwed, Korol, Wilczkiewicz, Elfinowicz, Bojko, Bohaczewski Ostapczuk, Oleśnicki, Włodek.

Sekretarz p. Urbański czyta:

I n t e r p e l a c y a

posłów dra Głębińskiego i tow. do Jego Ekscelencyi Pana Namiestnika w sprawie zaniknięcia klinik uniwersyteckich we Lwowie.

Z powodu nieporozumień finansowych pomiędzy c. k. Rządem a Wydziałem krajowym we Lwowie klinik uniwersyteckich dotychczas nie otwarto pomimo, że uniwersytecki rok szkolny, już się rozpoczął i że wlele osób chorych zgłasza się do klinik. Ze względu na to, że sprawa jest nagłą i grozi rostrojem na wydziale medycznym we Lwowie, że nieporozumienia finansowe nie powinny żadną miarą oddziaływać na naukę i porządek uniwersytecki, że nakoniec sprawa ta wpływa demoralizująco na młodzież, na opinię publiczną, podpisani zapytują:

„Czy Wasza Ekscelencya ma wiadomość o tem i co zamysła uczynić, aby temu gorszącemu stanowi rzeczy bezzwłocznie tamę położyć?

Głębiński m. p.

Jabłoński, Bednarski, Wiśniewski, Vayhinger, Tarnawski, Buynowski, Maryewski. Rayski, Fruchtmann, Rutowski, Michalski. Lipiński Maiss, Wurst.

I n t e r p e l a c y a

posłów Szweda i towarzyszy do Wysokiego c. k. Rządu.

Rada gminna miasta Żywca jak również Wydział powiatowy w Żywcu udał się z początkiem 1895 r. do Wydziału krajowego z prośbą o spowodowanie dotyczących władz, aby obca nazwa miasta „Sayhusch“ przyjęta przez Zarząd kolei północnej i przez Zarząd kolei państwowych dla stacyi kolejowej obsługującej miasto Żywiec i okolice — sprostowaną została na prawdziwą i od wieków temu miastu nadaną i nareszcie przez Wysoki c. k. Rząd i Urzęda publiczne zachowano nazwę Żywiec.

Zważywszy, że te powyższe żądania Wysokie c. k. Prezydium Namiestnictwo odezwą z dnia 12 maja 1895 L. 4419 przedłożyło jako uzasadnione c. k. Generalnej Dyrekcji kolei państwowych do właściwego zarządzenia i podniosło tę okoliczność, że na wniosek bylelej galicyjskiej władzy gubernialnej z dnia 24 października 1785 L. 26790 zatwierdzono na podstawie Najwyższego postanowienia dekretu kancelaryi nadwornej z dnia 14 listopada 1785 klasyfikacye i nazwy miejscowości Galicyi, a między niemi w byłym obwodzie myślenickim (na stronie 5) jest postanowiono, że miejscowość Żywiec — po niemiecku Saybusch — ma być pisana Żywiec.

Zważywszy dalej, że sprawa germanizacyi polskiego miasta Żywca poruszona była w Sejmie w roku 1897 i 1899 a na posiedzeniu dnia 16 marca 1899 zapadła uchwała tej treści: Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi i t. d. wzywa c. k. Rząd, aby wydał odnośne polecenie, iżby niewłaściwa nazwa „Saybusch“ zastąpioną została właściwą nazwą „Żywiec“ tak na dworcu kolejowym w Żywcu, jako też na rozkładach jazdy, receptisach, biletach jazdy, oraz i korespondencyach urzędowych wszystkich kolei.

Zważywszy nakoniec, że mieszkańcy Żywca i okolicy władają wyłącznie polskim językiem a przy nabywaniu biletów do Żywca narażeni są od urzędników kolejowych o nazwę Żywiec — na różne nieprzyjemności, a na te wszystkie przedstawienia zasłała tylko ta zmiana, że na budynku stacyi w Żywcu — zamiast dawniejszego napisu Zabłocie-Saybusch położono Saybusch Żywiec.

Gdy wreszcie Wysokie c. k. Namiestnictwo odezwą z dnia 12 maja 1895 L. 4419, zażądało wyemilowania nazwy stacyi Saybusch — a to dotąd nie nastąpiło — i stacya ta ciągle cudem i nieznanem w okolicy nazwiskiem Saybusch zastępowana bywa, — zapytują przeto podpisani kiedy c. k. Rząd dotychczasowe cudze napisy

„Saybusch“ tak na budynkach stacyi kolejowej jak również na biletach jazdy, stampilach i t. d. zaniechać — a w miejsce tegoż właściwe polskie i w okolicy tradycyjnie znane nazwisko „Żywiec“ wprowadzić będzie raczył?

Lwów, dnia 6. października 1904.

p. Szwed
interpelant.

Ostapczuk, Staruch, Kramarczyk, Barabasz, Wilczkiewicz, Korol, Bojko, Mazikiewicz, Effenowicz, Krempla, F. Włodek, Łazarski, Szponder, Żardecki, Oleśnicki, Bohaczewski.

I n t e r p e l a c y a

posła Stapińskiego i tow. do J. W. Pana Komisarza rządowego, w sprawie zatwierdzenia wyboru rady gminnej w Łętowicach powiat Brzesko.

Przed 15 miesiącami odbyły się wybory Rady gminnej w Łętowicach powiat Brzesko. Naczelnik gminy, Jan Stawarz, niezadowolony oczywiście z tego, że go ponownie do Rady gminnej nie wybrano, wniósł protest i tyle osiągnął, że bez wyboru już 15 miesięcy urzęduje, a przechwala się, że go starosta brzeski tak długo utrzyma na urzędzie, jak długo mu się to spodoba. I rzeczywiście: mimo trzykrotnej interwencji w starostwie w Brzesku i trzykrotnych podań do Namiestnictwa, mieszkańcy i nowo wybrana Rada gminy Łętowice nie może się doczekać ani żadnej odpowiedzi władz, ani żadnego zarządzenia. A tymczasem protestowicz, Jan Stawarz, urzęduje tak hańbie, iż już i Rada powiatowa w Brzesku zmuszoną jest okładać go grzywnami, ostatnia w kwocin 10 koron.

Zapytujemy tedy J. W. Pana Komisarza rządowego, w jakim stadyum obecnie sprawa ta się znajduje i kiedy nareszcie będzie załatwioną stanowczo.

Lwów, dnia 4. października 1904.

Interpelant:
Jan Stapiński.

Krempla, F. Włodek, Bojko, Szponder, Skotyszewski, Kramarczyk, Szwed, Korol,

Staruch, Ostapczuk, Barabasz, Bohaczewski, Oleśnicki, Mogilnicki

I n t e r p e l a c y a.

posła Franciszka Krempla do c. k. Komisarza rządowego wskutek zamianowania wiceburmistrza w Dębicy przez c. k. Starostę Jagoszewskiego, a więc pogwałcenia praw autonomicznych tejże gminy.

Rada gminna w Dębicy wybrała w r. 1902 zgodnie z ord. wyb. gm. burmistrzem p. Kazimierza Wilusza, wiceburmistrzem p. Dr. Zygmunta Fischlera oraz 5. asesorów. Zarazem po myśli §. 46. ust. gm. dla znaczniejszych miejscowości wybrała prawomocnie asesora do zastąpienia wiceburmistrza na rok 1903. p. Henryka Zauderera, a na rok 1904. uchwałą z dnia 26. lutego 1904. p. Jonasa Geschwinda. Burmistrz p. Kazimierz Wilusz zrezygnował w kwietniu 1903 r. a gdy Rada gminna rezygnacyi nie przyjęła, sprawa została przedłożoną instancyom przelozonym do rozstrzygnięcia a że rozstrzygnięcie przyszło do gminy w czerwcu 1904 r. przeto w międzyczasie urzędował w gminie po myśli ustawy gminnej wiceburmistrz p. Dr. Zygmunt Fischler a w jego zastępstwie w r. 1903 p. Henryk Zauderer zaś w r. 1904 p. Jonas Geschwind, który podpisywał pisma imieniem gminy przewodniczył posiedzeniom Rady gminnej, interweniował przy komisjach politycznych, podpisywał kontrakt w imieniu gminy z c. k. Ministerstwem oświaty przez c. k. Starostę zastępowanem, o czem wszystkim c. k. Starosta dokładną wiadomość oczywiście miał.

W pierwszych dniach lipca b. r. rozpiisał p. wiceburmistrz Dr Fischler wybór na burmistrza, a gdy takowy nie został dokonany dla braku kompletu, rozpiisał drugie posiedzenie na dzień 15 lipca b. r., atoli do wyboru nie przyszło, w tymże dniu przed samem posiedzeniem otrzymał wiceburmistrz reskrypt c. k. Starostwa z dnia 14. lipca br. l. 12.277, którym c. k. Starosta Jagoszewski zawiesił go w urzędowaniu — do-

dają tu bezprawnie, a o to osobna interpelacya wniesioną zostaje i polecił oddanie urzędowania w gminie Henrykowi Zaudererowi z tem, że wrazie przeszkody ma go zastąpić asesor w myśl §. 45. ust. gm. na rok 1904 wybrany a więc p. Geschwind.

Z tego reskryptu wynika, iż c. k. Starosta Jagoszewski nie powierzył jak to ust. gm. nakazuje urzędowania asesorowi Geschwindowi jako wybranemu zastępcy wiceburmistrza, ale zamianował wiceburmistrza w osobie p. Zauderera, pozostawiając p. Geschwinda w tym samym charakterze tj. zastępcy wiceburmistrza, a tem samem uznając jego wybór i jego urzędowanie. Tego rodzaju zarządzenie Starosty jest aktem gwałtu, jest nadużyciem władzy urzędowej, albowiem wybór burmistrza i jego zastępców należy jedynie i wyłącznie do Rady gminnej, zaś c. k. Staroście wolno tylko po myśli ustawy gm. w pewnych wypadkach ustanowić komisarza rządowego do załatwienia jedynie czynności policyi zaniedbanych przez zarząd gminy. Komisarz ten nie ma praw burmistrza względnie zastępcy, nie może więc zwolywać posiedzeń Rady gminnej, lub przewodniczyć na takich.

Wolno również Namiestnikowi za zgodą Wydziału krajowego ustanowić komisarza rządowego w miejsce burmistrza, atoli tylko po rozwiązaniu Rady gminnej, a więc i ten komisarz nie stoi na czele Rady gminnej, bo jej nie ma, lecz na czele mężów zaufania, którzy wraz z nim nie mają tak wielkiego zakresu działania, co Rada gminna ze swym burmistrem. Skądże więc może c. k. Starosta mianować wiceburmistrza stojącego na czele Rady gminnej, jeśli sam Namiestnik choćby w porozumieniu z Wydziałem krajowym tej władzy nie posiada.

To też i c. k. Starosta wiedząc o tem, iż utrzymać się nie potrafi z twierdzeniem swoim, że wolno mu bez oglądania się na uchwałę Rady gminnej oddać urzędowanie burmistrza któremukolwiek z asesorów, swoje rozporządzenie chce tem usprawie-

dliwić, iż wybór Geschwinda jest nieważnym, a ponadto iż p. Geschwindowi nie mógł powierzyć urzędowania bo od niego przyrzeczenia ustawa wymaganego nie odebrał.

Temu tłumaczeniu się, zadaje c. k. Starosta sam sobie kłam w reskrypcie powołanym, bo nie tylko, że nie unieważnił wyboru p. Geschwinda, ale pozostawił go w urzędowaniu wprost i wyraźnie, a więc uznaje i jego wybór i jego dotychczasowe urzędowanie za ważne, a ponadto po myśli ust. gm. nieodebranie przyrzeczenia od p. Geschwinda nie może stanowić powodu do nieważnienia jego wyboru, ani powodu do niepowierzenia mu urzędowania, skoro wedle §. 18 ust. gm. ma członek Zwierzchności gminnej złożyć przyrzeczenie do rąk c. k. Starosty „przy“ a nie „przed“ objęciem urzędowania, z czego wynika, iż c. k. Starosta winien był zgodnie z ust. gm. powierzyć urzędowanie p. Geschwindowi prawomocnie i ważne przez Radę gm. wybranemu i który z wiedzą Starosty przez połowę czasokresu, na jaki został wybranym urzędował i równocześnie odebrać od niego przyrzeczenie.

Sprzeczne z tem zapatrywanie byłoby pogwałceniem ustaw gminnych, albowiem gdyby zapatrywanie to przyjętem zostało, zależałoby od widzimisię c. k. Starosty, czy od burmistrza lub któregośkolwiek z członków Zwierzchności gminnej prawomocnie przez Radę gminną wybranych ma odebrać przyrzeczenie i przez to umożliwić mu urzędowanie, a gdyby mu się, który z członków Zwierzchności gminnej nie podobał, niemożliwie mu urzędowanie przez nieodebranie od niego przyrzeczenia.

Nie może się c. k. Starosta wymawiać, że p. Geschwind nie zgłosił się do złożenia przyrzeczenia, bo członek Zwierzchności gminnej wedle ustawy gminnej musi wybór przyjąć, mógłby więc obejść ten przepis, nie składając przyrzeczenia, dla tego też Starosta mając środki do przymuszenia winien, był odebrać przyrzeczenie ewentualnie zmusić opieszalego w tym względzie p. Ge-

geschwinda do złożenia przyrzeczenia a za to nikt inny, tylko c. k. Starosta odpowiada. Skutkiem powyższego reskryptu nastąpił bezład w gminie Dębicy, bo jakkolwiek p. Henryk Zauderer urządzuje z łaski i woli c. k. Starosty w gminie, zwołuje posiedzenia i jemu przewodniczy, toć przecież skoro §. 37. ustawy gminnej opiewa „Kaźde posiedzenie nie zwołane przez naczelnika gminy lub jego zastępcę jest nieprawne, a powzięte na niem uchwały są nieważne“ a §. 41. ustawy gminnej brzmi: „Kaźde posiedzenie, na którym nie przewodniczy naczelnik gminy lub jego zastępcę, jest nieważne“. Wszystkie te przez niego jako mianowanego przez c. k. Starostę, a nie przez Radę gminną wybranego wiceburmistrza zwołane posiedzenia i wszystkie na nich zapadłe uchwały są nieważne i dlatego to przeciw wszystkim posiedzeniom i uchwałom pownoszono rekursa dotąd nierozstrzygnięte, a przeciw samemu reskryptowi pownoszono liczne zażalenia do c. k. Namiestnictwa.

Że p. Zauderer jako przez Radę gminną niewybrany wiceburmistrzem gminy, zastępować nie może, uznał to c. k. Sąd powiatowy w Dębicy, albowiem w uchwale tegoż Sądu z dnia 9. września 1904, l. 712/4, gdy tenże p. Zauderer na podstawie kontraktów o nabycie placów pod gimnazjum przez niego imieniem gminy w charakterze wiceburmistrza podpisanych, wniósł podanie do tegoż Sądu o zainstabulowanie gminy za właścicielkę nabytych placów, tenże Sąd prośbę tę odrzucił, pomiędzy innymi z tego powodu, że p. Zauderer nie ma legitymacji ani do podpisywania kontraktów, ani wnoszenia podań hipotecznych jako zastępcę burmistrza w Dębicy.

A w ten sposób sprawa, na której jak w najszybszym załatwieniu miało c. k. Staroście jak najwięcej zależeć, tak dalece, że głównie dla rzekomego nie załatwienia jej w należytych czasie zawiesił w urzędowaniu wiceburmistrza, poszła w odwłokę i tak długo nie będzie załatwioną, dopóki stan prawny w gminie przywrócony nie będzie.

Ponieważ gmina Dębica, jak każda inna gmina ma bardzo wiele spraw nie cierpiących zwłoki do załatwienia, a takowe warunkowanymi są od ważnych uchwał Rady gminnej a w razie nie załatwienia ich gmina na nieobliczone straty jest narażoną, przeto wielu członków Rady gminnej wniosło prośby do c. k. Namiestnictwa o uchylenie powołanego reskryptu c. k. Starostwa jako sprzecznego z ustawą, wiceburmistrz Dr. Fischebler wniósł rekurs nietylko od ustępu owego reskryptu, którym go w urzędowaniu zawiesił, ale też od ustępu, który mu poleca oddać urzędowanie nie p. Geschwindowi, ale p. Zaudererowi, nie wniósł zaś nikt inny rekursu, boć przedewszystkiem według osnowy reskryptu tylko wiceburmistrz miał prawo wniesienia rekursu, w reskrypcie tym nie ma wzmianki, iż rekurs ten przysługuje p. Geschwindowi, lub Radzie gminnej, powtóre ostatnia nie będąc na legalnie zwołanem posiedzeniu uwiadomioną o reskrypcie tym, dotąd zawiadomioną o treści reskryptu nie została, a ponadto na nielegalnem posiedzeniu nie mogła ważnej uchwały powziąć co do wniesienia rekursu (§§. 37. i 41. nst. gm. oraz §. 5 regulaminu Wydziału krajowego), a p. Geschwind zaś pozostawiony dalej wedle tego reskryptu przy swym charakterze nie miał tytułu do wnoszenia rekursu, natomiast poszczególni członkowie Rady gminnej wiedzą o tem, że c. k. Namiestnictwo jest uprawnione wnosić z urzędu sprzeczne z ustawą rozporządzenia c. k. Starosty i po terminie ustawowym do rekursu, pownosili prośby wyżej wspomniane.

Zapytuję tedy c. k. Komisarza rządowego, czy już uchylonem zostało owe zarządzenie c. k. Starosty Jagoszewskiego z dnia 14. lipca 1904 l. 12277, którym tenże przez zamianowanie wiceburmistrza bezład w gminie Dębicy zaprowadził od 15. lipca b. r. dotąd jeszcze trwający, gminie nieobliczalne szkody przynoszący, a naruszający w jaskrawy sposób prawa autonomii i to przez urzędnika, który przysięgał na szanowanie ustaw, ma być ich stróżem, a sam

je łamie, ewentualnie, czy nchylenie to wnet nastąpi, i czy odnośny c. k. Starosta za takie nadużycie władzy urzędowej pociągniętym będzie do odpowiedzialności, aby w przyszłości gminy od tego rodzaju pogwałceń ustaw uchronić, aby móżd z posłem Abrahamowiczem powiedzieć: „W żadnym Sejmie nie szanują tak ustaw jak w galijskim“.

Lwów, dnia 4. października 1904.

Interpelujący:

Franciszek Krempa

Skolyszewski, Starneh, Ostapczuk, Stapiński, Korol, Mazikiewicz, Bojko, Filip Włodek, Barabasz, Bohaczewski, Szponder, Effinowicz, Dąbski, Oleśnicki.

Marszałek oznajmia, że interpelacye te odstąpi p. Komiszrowi rządowemu.

Marszałek oznajmia, że p. Paygert złożył mandat do komisji gospodarstwa krajowego, i że uzupełniający wybór umieści na porządku dziennym najbliższego posiedzenia.

Marszałek zamyka posiedzenie, oznaczając następne na dzień 8. października 1904 godzina 11 przed południem i odczytuje porządek dzienny następnego posiedzenia.

Koniec posiedzenia godzina 2 minut 45 po południu.

Marszałek krajowy:

Stanisław Badeni w. r.

Sekretarze:

Mieczysław Urbański w. r.

Stanisław Mycielski w. r.